

Sing vooraf staande: Skrifberyming 1-3:1, 2 (nuut)

- 1 So lief het God die wêreld / dat Hy vir ons sy Seun,
sy enigste, gegee het – / ons Redder, Lig en Steun.
Wie in Hom glo, sal lewe, / sal nooit verlore gaan;
maar het die ware lewe / as God se erfgenaam.
- 2 Die Seun het nie kom oordeel – / Hy kom om vry te spreek.
Sy koms het oor die wêreld / 'n nuwe dag laat breek.
Maar hulle wat nie glo nie / bly selfveroordeeld staan:
Die liefde vir die duister / laat hul verlore gaan.

Ons hulp is in die Naam van die Here wat die hemel en die aarde geskape het.

Geliefdes, genade en vrede vir u van God ons Vader en die Here Jesus Christus deur die kragtige werking van God die Heilige Gees.

Amen.

Psalm 95:1, 2, 4 (p. 477)

- 1 Kom, laat ons jubel voor die HEER, / laat ons Hom toesing lof en eer –
die rots van heil wat ons oordek het. / Laat ons met lof en eerbiedsgroet
sy vriendlike aangesig ontmoet / wat nuwe vreugde in ons gewek het.
- 2 Bo al die gode en godeprag / troon God as Koning; sy gesag
is groot en ken geen grense of lyne. / Die aard' se diepste binnekant
is in die holte van sy hand; / die hoë berg daarbo is syne.
- 4 Hy's onse God en Herder, Hy, / en ons die skape van sy wei
wat uittrek onder sy beskerming. / As jul vandag sy roepstem hoor,
verhard jul nie, maar neig jul oor, / merk op die roep van sy ontferming.

Gebed

Psalm 81:9, 12, 13, 15 (p. 412)

- 9 Neig, my volk, jul oor, / – dis wat Ek getuig het – / neig jul oor en hoor:
Ag, as Israel / maar op my bevel / voor my woord gebuig het!
- 12 Open julle mond, / eis van My vrymoedig / op my trouverbond:
al wat jul ontbreek, / skenk Ek as jul smek / mild'lik en oorvloedig.
- 13 Maar my volk wou My / nie gewillig eer nie, / aan my diens gewy;
ver van My vandaan / het hul weggegaan / en My nie begeer nie.
- 15 Ag, as hul maar net / na my raad wou handel, / op my woord wou let!
As hul maar wou hoor, / in die veil'ge spoor / van my wet wou wandel!

Skriflesing: Genesis 3:1-24; Nederlandse Geloofsbelydenis, Artikel 17

Kernvers: Genesis 3:9, 15

Maar die Here God het na die mens geroep en vir hom gevra: “Waar is jy?”

**Ek stel vyandskap tussen jou en die vrou, tussen jou nageslag en haar nageslag.
Haar nageslag sal jou kop vermorsel, en jy sal hom in die hakskeen byt.**

(Genesis 3:9, 15 AFR83)

Nederlandse Geloofsbelydenis

Artikel 17

Die Verlosser deur God Beloof

Ons glo dat ons goeie God in sy uitnemende wysheid en goedheid die mens weer opgesoek het toe Hy gesien het dat die mens homself in die liggaamlike en geestelike dood gewerp en geheel en al ellendig gemaak en al bewende van Hom weggevlug het. God het die mens toe getroos met die belofte om aan hom sy Seun te gee en hom salig te maak – sy Seun, wat uit 'n vrou (Gal 4:4) gebore sou word om die kop van die slang te vermorsel (Gen 3:15).

Gen 3:15; 22:18; Jes 7:14; Joh 7:42; 2 Tim 2:8; Heb 7:14; Joh 1:14; Gen 3; Gal 4:4.

Tema: God soek in liefde sy gevalle mens op

Geliefdes, wanneer ons van die sondeval van die mens hoor, verwag ons dat dit met 'n groot slag gepaard moet gaan. Tog gebeur dit nie met 'n groot slag nie, maar so saggies. Die vrou en die slang het gepraat oor God se gebod. Die slang het die woorde van die Here deur oordrywing vervals. Die vrou het deelgeneem aan die vervalsing. Die slang het die waarheid van God se woorde betwis. En die vrou en haar man het met hulle optrede die leuen van die slang bevestig deur van die verbode vrugte te eet. Hulle het vir hulleself gesê: Hierdie slang het 'n punt beet. Ons betwyfel die waarheid van die Here se woord. Laat ons dan van die vrugte eet en slim word.

Alles het so alledaags gelyk by die val. Dit was 'n gesprek en 'n ete. Die aarde het nie geskud nie en die berge het nie gebewe nie. Die son het nog steeds geskyn. Daar het nie skielik 'n donkerte oor die skepping toegesak nie. Die diere het nog rustig in die tuin gewei. Die diere het nie skielik berserk geraak en mekaar verskeur nie. Selfs die mens het nog bly staan. Hulle het nie dood neergeslaan toe hulle 'n hap van die verbode vrugte gevat het nie. Alles het nog dieselfde gebly – oënskynlik nog dieselfde.

Die enigste ding wat skielik gebeur het nadat die man en sy vrou van die verbode vrugte geëet het, was hulle oë wat oopgegaan het, en hulle het besef hulle is kaal. Verder het niks skielik anders gelyk nie. Ja, die mens en sy vrou se oë het oopgegaan soos die slang vir die vrou gesê het, maar hierdie geopende oë het nie beteken dat hulle wysheid soos God gekry het nie. Hierdie geopende oë was die onmiddellike gevolg van hulle breuk met God.

Geliefdes, op die oog af lyk ons sondaars nie anders as wat die man en vrou voor die sondeval gelyk het nie. Die verandering het binne-in die man en vrou plaasgevind. Die groot slag van die sondeval het onhoorbaar in die hart van die mens geslaan. Die mens het God se Woord vervals en die waarheid daarvan betwis. Hulle het hulle rug op die Here gedraai en stilletjies – maar tog gewelddadig – in opstand teen God gekom. En die eerste waar hierdie breuk met God sigbaar geword het, was in die breuk tussen die man en sy vrou. Die eerste sigbare gevolg van die opstand teen God was dat die man en vrou opgemerk het hulle is kaal en hulle het skaam geword. Man en vrou voel nie meer gemaklik sonder klere voor mekaar nie. Hulle kan nie meer kaal voor mekaar wees nie en ook nie kaal voor God nie. Daarom het hulle geskarrel om vyeblare aanmekaar te werk om die sigbare gevolg van hulle opstand teen God te bedek.

So gryp ons almal na vyeblare as ons besef hoe kaal ons voor God staan weens ons opstand teen Hom en ons wegdraai van Hom af. Ons gryp na verskonings en redenasies, mooi woordjies en mooi gebaartjies, net sodat mense nie moet sien hoe weerloos ons werklik is nie. Mense moet net nie sien hoe verdorwe ons tot in ons siel is nie. Maar, broers, susters en kinders, so word die stukkende verhouding met God nie reggemaak nie. Ons verhouding met ons hemelse Vader is in flarde geruk. En so 'n in flarde gerukte verhouding word nie met vyeblaarverskonings en -argumente aanmekaar

gelap nie.

Die eienaardigste van die mens wat sy rug op God gedraai het en in opstand teen God gekom het, is dat hy homself nie net van sy huweliksmat verberg nie maar ook van God. Teen die tyd dat die aandwind opgekom het, het die mens en sy vrou gehoor hoe die Here God in die tuin wandel. Ons het geen rede om te dink dat hierdie wandeling van God iets buitengewoon was nie. Dat God in die tuin kom wandel, was aan die mens en sy vrou bekend. God wil immers met sy mens gemeenskap beoefen. Dit is tog die normale van 'n verhouding van liefde en trou. God wil saam met sy mense wees en Hy wil dat sy mense saam met Hom sal wees.

Nou is die mens en sy vrou egter verward. Hoe sal hulle die Here God kan ontmoet? Hoe sal hulle voor sy oë kan verskyn? Vroeër het hulle nog daarna uitgesien om hulle Skepper en Vader te ontmoet. Maar nou ... nou is hulle kaal.

Selfs ons kinders weet wat dit beteken om so verward te wees soos die man en sy vrou na die sondeval. Wanneer jy iets verkeerd gedoen het, wil jy dit wegsteek. Maar wanneer iemand wat baie naby aan jou is, soos Pa of Ma, hulle opwagting maak, wil jy jouself wegsteek. Hulle moet jou net nie nou in die hande kry nie. Hulle teenwoordigheid maak jou verleë en skaam. God se teenwoordigheid is vir die mens in sy sondenaaktheid iets om oor verleë te voel. Dan doen jy die domste ding; jy gaan kruip weg sonder om daaraan te dink dat jy die een of ander tyd tog sal moet uitkom.

Die man en sy vrou het in hulle verwardheid ook gaan wegkruip. Hulle probeer vir die almagtige en alwetende God wegkruip. Wat 'n dom ding om te doen!

Ons het al opgemerk dat daar oënskynlik niks uiterlik aan die mens en sy vrou verander het toe hulle van die verbode vrugte geëet het nie. Teenoor mekaar het hulle steeds gelyk soos vroeër, maar binne-in hulle het daar 'n verandering gekom. Hulle het skaam geword vir mekaar. Aanvanklik het daar uiterlik ook geen verandering gekom tussen hulle en God nie. Die Here God kom dan soos vroeër om in die tuin te wandel. Maar die gevolge van die sonde kom ook hier nie met 'n donderslag nie. Die gevolge dring stadig maar seker deur soos die koue van 'n winteraand. Binne-in die twee mense het die skuldgevoelens aangegroei. Hierdie skuldgevoelens maak hulle vreesbevange vir God sodat hulle vir Hom tussen die bome wegkruip. Om deur God raakgesien te word sal vir hulle 'n groot verleentheid wees.

Geliefdes, deur ons sonde verander ons omstandighede nie werklik nie. Maar wanneer ons sondig, verander ons uitkyk op ons omstandighede. Ons verander ons omstandighede vir onself, sonder dat daar 'n verandering in ons omstandighede gekom het. Ons skuldgevoelens laat ons anders kyk na ons omstandighede. Dan word ons bang en ons wil wegkruip.

In hulle verwardheid sit die twee mense al bewende hulle asem en ophou. Wat gaan gebeur? Gaan die Here God hulle met donderslae tref? Gaan Hy hulle met een vee van sy almagtige arm van die aangesig van die aarde af vee? Gaan Hy sy rug op hulle draai en niks met hulle te doen wil hê nie? Natuurlik het God alle reg gehad om enigeen van hierdie veronderstellings uit te voer. Hy het dan duidelik sy opdrag aan die mens gegee en die mens het dit volmaak verstaan. Boonop het Hy die mens so volmaak geskep dat die mens en sy vrou die opdrag gewillig kon uitvoer om weg te bly van die verbode vrugte.

Die Here God doen egter nie een van die dinge wat die mens en sy vrou veronderstel het nie. Hy doen die onverklaarbare. Hy soek die mens in liefde op. Hy kom nie met vernietigende verwyte nie, maar met soekende liefde. Met deernis roep Hy na die mens: **Waar is jy?** (Genesis 3:9 AFR83). Ja, God is alwetend. Hy weet reeds alles wat gebeur het. Dit is net die mens en sy vrou wat dink dat God nie weet nie, daarom kruip hulle weg. Alhoewel God weet, soek en roep Hy steeds in liefde:

Waar is jy? (Genesis 3:9 AFR83).

Broers, susters en kinders, die Here God vra hierdie vraag nie vir die vrou nie, maar vir die man. Die Here het die man as hoof van die vrou en gesin aangestel. Hy is die verantwoordelike persoon. Hy is die adres tot wie die Here die vraag rig. Vandag is die man steeds die adres van 'n gesin wanneer God sy vraag van soekende liefde tot ons rig: Waar is jy?

Dit is 'n vraag van soekende liefde, 'n vraag vol deernis wat God tot sy mense rig. Die Here wil aan sy mense die geleentheid gee, soos 'n pa aan sy moedswillige kind. Wat gaan God se mense op hierdie vraag van liefde antwoord? Alhoewel die Here weet wat gebeur het, verwyf Hy nie. Hy gee geleentheid dat die mens sy skuld kan bely en om vergifnis kan smee. Die Here God is immers die mens se hemelse Vader. Waar is jy? Dalk sal die mens antwoord: Teen U alleen het ek gesondig. Ter wille van u Naam, Here, vergewe my my sonde, want dit is groot.

Maar nee, dit is nie wat die mens antwoord nie. In antwoord op die soekende liefde en geleentheid vir belydenis wat die Here gee, volg eerder verontskuldiging en dan beskuldiging. Eers die verontskuldiging:

Ek het U hoor wandel in die tuin en ek het bang geword, want ek is kaal. Toe het ek weggekruip. (Genesis 3:10 AFR83)

Die mens noem nie die eintlike rede waarom hy bang is vir God nie. Hy noem die gevolg van sy sonde in plaas van sy sonde. Ek is kaal, daarom het ek weggekruip vir U, Here.

Ook op hierdie vyeblaarverontskuldiging trek die Here nie los en verdelg die mens nie. Die Here weet hoekom die mens nou skaam is oor sy naaktheid. Maar die mens was nog altyd kaal gewees; hoekom het dit nou skielik 'n probleem geword? Daarom laat die Here God sy soekende liefde ook in die volgende vraag opklink. Die mens moet nogeens geleentheid kry om sy skuld te bely:

Hoe het jy te wete gekom dat jy kaal is? Het jy nie tog van die boom geëet waarvan Ek jou verbied het om te eet nie? (Genesis 3:11 AFR83)

Nou het die mens geleentheid om met een enkele woord sy skuld te bely. Al wat die mens nou moet sê, is: Ja, Here. Maar in plaas daarvan voer hy sy verontskuldiging verder wat op die uiteinde 'n beskuldiging word:

Die vrou wat U my gegee het om by my te staan, sy het vir my van die boom se vrugte gegee, en ek het geëet. (Genesis 3:12 AFR83)

Kamma skuif hy die skuld op sy vrou af, maar voorop maak die mens duidelik wie hy reken die skuld moet dra. Here, dit is hierdie vrou, maar U het haar vir my gegee. Dan vra die Here God vir die vrou:

“Wat het jy nou gedoen?” en sy sê: “Die slang het my mislei, en ek het geëet.” (Genesis 3:13 AFR83)

Here, moenie vir my kyk nie, dit is die slang se skuld. Die man sowel as sy vrou sê eers aan die einde van hulle antwoorde wat hulle wel gedoen het. Maar voorop in elkeen se antwoord word dit duidelik dat die mense nie hulle verantwoordelikheid wil aanvaar nie. Dit is nooit die mens self wat skuldig is nie, dit is eerder die Here of, as dit moet, dan is dit die duiwel.

Eintlik wil die vrou ook nie sê dat dit die slang se skuld is nie. Sy sê dat die slang haar mislei of bedrieg het. Here, die slang het gesê ons sal kennis verkry, maar nou het ons nie gekry wat ons verwag het nie. Ons het slegs die pyn van skaamte gekry. En ja, ons het van die vrugte geëet waarvan ons nie mag geëet het nie.

Geliefdes, die breuk tussen God en die mens het klaar plaasgevind. Die breuk het nie gekom toe hulle uitgevang is nie, maar toe hulle oortree het. Hierdie breuk kan nie verander word nie en dit kan ook nie met vyeblaarverskonings weggeredeneer word nie. Stadig maar seker dring hierdie besef tot die mens deur in die gevolge van hierdie misdaad. Maar selfs in die geleentheid wat die Here God gee dat die mens sy skuld kan bely, sien die Here hoe sy mense net al verder en verder aftrap in die duisternis van geestelike doodsheid in. Die mens en sy vrou erken maar eers aan die einde en so terloops dat hulle van die vrugte geëet het. Die lyding van die sonde het die mens nog nie getref nie, maar die pyn van teleurstelling het reeds diep in die Here God se hart ingesny. Sy mense het ook sy opsoekende en deernisvolle liefde in die wind geslaan. Die mens het God se liefde en vertroue verwerp.

Sal ons ooit hierdie pyn van verwerping ten volle kan begryp? 'n Pa en 'n ma beleef ietsie van hierdie soort pyn wanneer hulle sien hoe hulle kind te midde van hoeveel liefde, sorg en vertroue tog kies om die afgrondpad te kies. Maar die pyn van verwerping soos God ons Vader dit beleef, sal ons nooit ten volle begryp nie.

Tog, broers, susters en kinders, het ons Vader nie daar by die eerste mens en sy vrou opgehou om mense in liefde op te soek nie. Deur al die eeue heen het Hy steeds na die mens geroep: Waar is jy? En uiteindelik het die Seun van God self mens geword om hulle wat verlore geraak het te kom opsoek. Hy kom soek ons en roep ons na sy kruis op Golgota sodat ons kan sien watter aardskuddende liefde ons hemelse Vader steeds vir ons het.

Die aarde het nie geskud toe die mense hulle rug op die Here gedraai het en gewelddadig teen Hom in opstand gekom het nie. Die skepping is nie deur 'n donker duisternis oorval toe die mens en sy vrou van die verbode vrugte geëet het nie. Maar daar op Golgota, toe Jesus aan die kruis gehang het, het die duisternis van Godverlatenheid op Hom toegesak. Oor my en jou sonde waarvoor ons nie verantwoordelikheid wil aanvaar nie, het Jesus in duisternis aan die kruis gehang in bange Godverlatenheid totdat Hy kon uitroep:

Dit is volbring! (Johannes 19:30 AFR83).

En eers toe Hy sy laaste asem uitgeblaas het en gesterf het, het die aarde geskud en die rotse oopgebars. Die aarde het eers geskud toe Jesus Christus ons ten volle van al ons sondes verlos het. God se liefde vir sy mense is aardskuddend, want Hy doen die on-verklaarbare: Hy soek die mense wat hulle rug op Hom gedraai het in liefde en deernis op.

Geliefdes, die sondeval en al die sondes wat daarna deur die mense gedoen is, het nie gevolge wat met donderslae sigbaar word nie. Die geestelike dood van die mens het saggies en suutjies ingetree. Die Here ons God tref ons ook nie met verwyte en verdelging op die daad nie. Maar Hy soek ons in liefde op. Sy liefde vir ons is wel aardskuddend, want Hy doen die onverklaarbare. Hy roep ons: Waar is jy? Wat gaan ons met hierdie opsoekende liefde van ons hemelse Vader doen?

Amen!

Slotgebed

Skrifberyming 2-1:1, 2, 6, 7 (19:1, 2, 6, 7)

- 1 Nou sal ek opstaan, na die woning weer, / die vaderhuis my wank'le voetstap keer.
"My vader, sal ek sê, van misdaad sku, / "my sonde" is teen die hemel en voor u."
- 2 "Ek het van hoë kindskap neergestort / en is nie werd u seun genoem te word,
as ek, my vader, wat u gramskap vrees, / as ek by u 'n huurling maar kan wees."

- 6 Die vader sien sy slawe wagtend staan; / "Bring hier die beste kleed, trek hom dit aan;
bring vir sy hand die ring van fynste gloed / en skoeisel vir sy afgesloofde voet,
- 7 "Want hy, my seun, oor wie ons vrolik is, / was dood en het, in bly herrysenis,
weer lewendig geword; en hy, my kind, / vir my verlore, is eind'lik weer gevind."

Die genade van ons Here Jesus Christus, die liefde God die Vader en die gemeenskap van die Heilige Gees sal met elkeen van julle wees en bly.

Amen.

Ds Coenraad Vrey
Gereformeerde Kerk Bellville
9 Desember 2012